

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Kur ir kaip>Išlaidos

Išlaidos

Portugalija

Šiame tinklalapyje pateikiama informacija apie teismo proceso išlaidas Portugalijoje.

Išsamiau bylinėjimosi išlaidų klausimas nagrinėjamas toliau pateikiamuose atvejų tyrimuose.

Šeimos teisė. Santuokos nutraukimas

Šeimos teisė. Vaikų globa

Šeimos teisė. Alimentai

Komercinė teisė. Sutartys

Komercinė teisė. Atsakomybė

Teisininkų atlyginimo reglamentavimo sistema

1. Patikėtiniai (port. *Solicitadores*)

Portugalijoje antstolių funkcijas atliekančių *solicitadores* užmokestis reglamentuojamas 2013 m. rugpjūčio 29 d. Ministro įgyvendinimo įsakymu (port. *Portaria*) Nr. 282/2013 su pakeitimais (43–51 straipsniai).

2. Teisės patarėjai (port. *Consultores jurídicos*)

Teisės patarėjų užmokestis Portugalijoje neregamentuojamas.

3. Advokatai (port. *Advogados*)

Advokatų užmokestis Portugalijoje neregamentuojamas.

4. Teismo pareigūnai (port. *Oficiais de Justiça*)

Teismo pareigūnų dalyvavimo vykdymo procese išlaidos reglamentuojamos Bylinėjimosi išlaidų reglamento (port. *Regulamento das Custas Processuais*), priimto 2008 m. vasario 26 d. Įstatyminiu dekretu (*Decreto-Lei*) Nr. 34/2008 su pakeitimais ir 2013 m. rugpjūčio 29 d. Ministro įgyvendinimo įsakymu Nr. 282/2013 su pakeitimais (43–51 straipsniai, taikytini pagal 59 straipsnio 1 dalį), 9 straipsnyje ir II lentelėje.

5. Teisinės apsaugos srityje dirbantys advokatai

Advokatams už teisinės apsaugos srityje teikiamas paslaugas mokėtinas užmokestis reglamentuojamas 2004 m. lapkričio 10 d. Ministro įgyvendinimo įsakymu Nr. 1386/2004, 2020 m. birželio 30 d. Ministro įgyvendinimo įsakymu Nr. 161/2020 ir 2008 m. sausio 3 d. Ministro įgyvendinimo įsakymu Nr. 10/2008 su pakeitimais.

Nustatytosios išlaidos

Nustatytosios civilinio proceso išlaidos

Nustatytosios civilinio proceso šalių išlaidos

Civilinio proceso šalių nustatytosios bylinėjimosi išlaidos reglamentuojamos Bylinėjimosi išlaidų reglamento, priimto 2008 m. vasario 26 d. Įstatyminiu dekretu Nr. 34/2008 su pakeitimais, 5–7 straipsniuose bei jo priedo I ir II lentelėse.

Civilinės bylos etapas, kuomet reikia apmokėti nustatytąsias išlaidas

Teismo išlaidos paprastai sumokamos proceso pradžioje ir tuo metu, kai nustatoma teismo posėdžio data. Ekspertams ir teismo pareigūnams paprastai sumokama prieš pat jų dalyvavimą procese.

Nustatytosios išlaidos baudžiamajame procese

Nustatytosios baudžiamojo proceso šalių išlaidos

Baudžiamojo proceso šalių nustatytosios bylinėjimosi išlaidos reglamentuojamos Bylinėjimosi išlaidų reglamento, priimto 2008 m. vasario 26 d. Įstatyminiu dekretu Nr. 34/2008 su pakeitimais, 8 straipsnyje bei jo priedo III lentelėje.

Baudžiamosios bylos etapas, kuomet reikia apmokėti nustatytąsias išlaidas

Baudžiamojo proceso etapas, kuomet reikia apmokėti nustatytąsias išlaidas, priklauso nuo to, kokį vaidmenį atitinkamas asmuo atlieka procese, ir kokių veiksmų jis ketina imtis. Yra tik du atvejai, kai žyminis mokestis mokamas tuo pačiu metu, kuriuo atliekamas su juo susijęs veiksmas: kai atitinkamas asmuo į procesą įstoja kaip civilinis ieškovas ir kai civilinio ieškovo prašymu pradedamas tyrimas. Visais kitais atvejais, t. y. visais su kaltinamuoju susijusiais atvejais ir visais kitais su civiliniu ieškovu susijusiais atvejais, žyminis mokestis mokamas teismo proceso, kurio metu nagrinėjama byla, etapo (atliekamas tyrimas, priimamas sprendimas arba teikiamas apeliacinis skundas) pabaigoje, priklausomai nuo teisėjo sprendimo.

Nustatytosios išlaidos konstituciniame procese

Nustatytosios konstitucinio proceso šalių išlaidos

Proceso Konstituciniame Teisme šalių nustatytosios išlaidos reglamentuojamos 1998 m. spalio 7 d. Įstatyminiu dekretu Nr. 303/98 su pakeitimais 6–9 straipsniuose ir 1982 m. lapkričio 15 d. Įstatyminiu dekretu Nr. 28/82 su pakeitimais 84 straipsnyje.

Konstitucinio proceso etapas, kuomet reikia apmokėti nustatytąsias išlaidas

Sumokėti nustatytąsias išlaidas reikia tik proceso pabaigoje.

Teisinių atstovų pateiktina išankstinė informacija

Šalių teisės ir pareigos

Teisiniai atstovai etikos ir teisės požiūriu privalo pateikti visą informaciją apie šalių teises ir pareigas, nes jie gali gerai įvertinti bylos laimėjimo galimybes ir bylinėjimosi išlaidas.

Išlaidų šaltiniai

Kur rasti informacijos apie teisinių išlaidų šaltinius Portugalijoje?

Daugiau informacijos apie Portugalijos bylinėjimosi išlaidų sistemą pateikta adresu <https://justica.gov.pt/Servicos/Custas-processuais>.

Kokiomis kalbomis pateikiama informacija apie bylinėjimosi išlaidas Portugalijoje?

Informacija apie išlaidų šaltinius Portugalijoje pateikiama tik portugalų kalba.

Kur rasti informacijos apie tarpininkavimą?

Informacijos apie tarpininkavimą, visų pirma apie valstybines tarpininkavimo civilinėse, šeimos, darbo ir baudžiamosiose bylose sistemas, galima rasti adresu <https://dgpj.justica.gov.pt/English/Alternative-Dispute-Resolution>.

Kur rasti informacijos apie vidutinę įvairių procedūrų trukmę?

Informacijos apie vidutinę įvairių procedūrų trukmę galima rasti adresu <https://estatisticas.justica.gov.pt/sites/siej/en-us/pages/default.aspx>.

Kur rasti informacijos apie vidutinės konkrečios rūšies proceso išlaidas?

Šios informacijos nėra. Vienintelis būdas tai išsiaiškinti – susipažinti su įvairiais mokesčių tarifais arba išlaidų lentelėmis.

Tačiau skaičiuoklė, rodanti žyminius mokesčius, mokėtinus inicijuojant teismo procesą, pateikiama adresu

<https://justica.gov.pt/Servicos/Simulador-Taxas-de-Justica>. Tai suteikia apytikrą įspūdį apie atitinkamas išlaidas.

Kur rasti informacijos apie pridėtinės vertės mokesčių?

Teismo proceso išlaidos PVM neapmokestinamos. PVM taikomas teisės specialistų užmokesčiui, tačiau į įstatymuose nurodytas išlaidas PVM neįtrauktas.

Kokie tarifai taikomi?

Informacijos apie taikytinus PVM tarifus nepateikiama.

Teisinė pagalba

Pajamų riba, iki kurios teikiama teisinė pagalba atsakovams civilinėse bylose

Pajamų ribos, iki kurios teikiama teisinė pagalba civilinėse bylose, apskaičiavimo formulė pateikiama 2004 m. liepos 29 d. Įstatymo Nr. 34/2004 priede.

Baudžiamajame procese kaltinamiesiems taikoma pajamų riba

Pajamų ribos, iki kurios teikiama teisinė pagalba baudžiamosiose bylose, apskaičiavimo formulė pateikiama 2004 m. liepos 29 d. Įstatymo Nr. 34/2004 priede.

Baudžiamajame procese nukentėjusiesiems taikoma pajamų riba

Pajamų riba, iki kurios baudžiamajame procese nukentėjusiesiems teikiama teisinė pagalba, netaikoma.

Kitos teisinės pagalbos teikimo nukentėjusiesiems sąlygos

Yra kitų teisinės pagalbos teikimo nukentėjusiesiems sąlygų. Kai pagal 2009 m. rugsėjo 16 d. Įstatymą Nr. 112/2009 nukentėjusiajam suteikiamas Baudžiamojo kodekso 152 straipsnyje numatytas smurto namuose aukos statusas, nesant priešingų įrodymų, daroma prielaida, kad nukentėjusysis neturi pakankamai lėšų.

Kitos teisinės pagalbos teikimo kaltinamiesiems sąlygos

Yra kitų teisinės pagalbos teikimo kaltinamiesiems sąlygų. Jos yra susijusios su kaltinamųjų finansine padėtimi ir apskaičiuojamos remiantis modeliu, parengtu pagal 2004 m. liepos 29 d. Įstatymo Nr. 34/2004 su pakeitimais 39 straipsnį.

Nemokamas teismo procesas

Vienai iš šalių ar abiem šalims teismo procesas gali būti nemokamas taikant atleidimą nuo bylinėjimosi išlaidų arba suteikiant teisinę pagalbą.

Bylinėjimosi išlaidų reglamento 4 straipsnyje numatytos tam tikros situacijos, kuriose taikomos išlaidų mokėjimo išimtys. Išimtys yra dviejų kategorijų:

subjektyviosios arba asmeninės išimtys pagal 4 straipsnio 1 dalį, grindžiamos konkrečia proceso šalių arba jame dalyvaujančių asmenų ypatybe, ir

objektyviosios arba procesinės išimtys pagal 4 straipsnio 2 dalį, susijusios su proceso rūšimi.

Tačiau kai kurios išimtys priklauso nuo galutinio sprendimo, kuriuo užbaigiamas procesas, turinio, kaip nustatyta 4 straipsnio 3, 4, 5, 6 ir 7 dalyse. Atitinkamai tokios išimtys gali neturėti poveikio išlaidoms arba gali turėti poveikį tik teismo proceso metu susidariusiam specialistų užmokesčiui.

Išsamesnės informacijos apie teisinę pagalbą galima rasti adresu <https://justica.gov.pt/Guias/como-pedir-apoio-judiciario>.

Kada bylą pralaimėjusi šalis turi atlyginti bylą laimėjusios šalies išlaidas?

Bylą laimėjusi šalis paprastai turi teisę, kad bylą pralaimėjusi šalis jai atlygintų patirtas išlaidas teismo nustatyta proporcija, priklausomai nuo galutinio sprendimo. Bylą laimėjusios šalies teisė, kad jai būtų atlygintos patirtos išlaidos, panaikinama, jeigu pralaimėjusi šalis gauna teisinę pagalbą ir atitinkamai jai netaikomas reikalavimas sumokėti bylinėjimosi išlaidas.

Ekspertų užmokestis

Paprastai ekspertų užmokestį sumoka bylos šalys. Tačiau jeigu šaliai buvo suteikta teisinė pagalba, ekspertų užmokestį padengia Teisingumo sistemos finansinio valdymo ir infrastruktūros institutas (port. *Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça*).

Vertėjų raštu ir žodžiu užmokestis

Paprastai vertėjų raštu ir žodžiu užmokestį sumoka bylos šalys. Tačiau jeigu šaliai buvo suteikta teisinė pagalba, vertėjų raštu ir žodžiu užmokestį padengia Teisingumo sistemos finansinio valdymo ir infrastruktūros institutas (port. *Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça*).

Svarbūs dokumentai

Portugalijos ataskaita dėl išlaidų skaidrumo tyrimo (781 Kb)

Paskutinis naujinimas: 29/01/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.